

Er zijn van die momenten in het jaar waar je als Home Cinema liefhebber steeds reikhalzend naar uitkijkt, wetende dat er weer een hoop nieuwe speeltjes op de markt gaan verschijnen die ons filmhartje sneller doen slaan.

Die tijd is ook nu weer aangebroken, zowat alle fabrikanten van Home Cinema projectoren komen dit najaar met heel wat nieuwe toestellen op de markt, een aantal hiervan zijn reeds verkrijgbaar, op een paar anderen is het nog wachten geblazen.

Eentje waar we alvast met veel belangstelling naar uitkeken was de nieuwe lijn van Epson projectoren, Epson, die vorig jaar even moest passen vanwege het niet op tijd zijn met hun nieuwe toestellen met reflecterende panelen, heeft hard gewerkt om de draad met de concurrentie weer op te pikken.

In eerste instantie worden de vorig jaar aangekondigde R2000 en R4000 nu daadwerkelijk gelanceerd, in tegenstelling tot de andere projectoren zijn deze modellen uitgerust met reflectieve panels, echter geen 3D functionaliteit.

Waar echter veel meer naar werd uitgekeken was de lancering van de nieuwe lijn 3D projectoren, eerlijk is eerlijk de concurrerende merken hadden hier een behoorlijk streepje voor.

De Volgende toestellen werden door Epson aangekondigt;

EH-TW5900: ~ 1200 euro (inc btw)

EH-TW6000: ~ 1499 euro (inc btw)

EH-TW6000W: ~ 1800 euro (inc btw)

EH-TW9000: ~2871 euro (inc btw)

EH-TW9000W: ~ 3202 euro (inc btw)

Ale toestellen zijn uitgerust met 3D mogelijkheden, de 6000W en de 9000W hebben draadloze HDMI aan boord en zijn in een witte behuizing gestopt.

Een eerste tipje van de sluier werd reeds opgelicht op de IFA in Berlijn waar de nieuwe reeks aan het publiek werd voorgesteld, wat we daar zagen deed ons veel plezier en ik kon dan ook niet langer wachten om het toestel zelf te kunnen bekijken.

Gisteren was het dan zover de mensen van Epson stonden aan de deur met een pre sample van de TW9000W, ik krijg welgeteld twee dagen om hem te bekijken, daarna moet hij weer terug. ☺

Ik ga de review eerst technisch opbouwen, de echte kijkervaringen zullen op het einde worden samengevat.

Iedereen heeft ondertussen al wel voldoende foto materiaal gezien en weet wel in grote lijnen hoe de toestellen er gaan uitzien, ik ben altijd een fan geweest van de ronde lijnen zoals die bij de oudere TW1000 en de TW2000 werden toegepast, de wat strakkere 5000 reeks kon mij minder bekoren.

Bij de nieuwe toestellen heeft Epson weer de rondere vormen opgezocht en niet onbelangrijk, de lens centraal in de behuizing geplaatst, die lens wordt trouwens netjes van de buitenwereld afgeschermd door een gemotoriseerde lenscover.(die een beetje lawaaiig overkomt)

Zoom, focus en lensshift zijn nog steeds manueel te bedienen, zoom en focus door middel van twee grote ringen, de lensshift door wat kleinere draaiwielletjes zoals we die kennen van de vorige reeksen.

Die lensshift is trouwens zoals we dat van Epson gewend zijn in zeer ruime mate aanwezig, met zijn 97% verticale, 47% horizontale shift en 2X zoom is er een ruime mogelijkheid aan plaatsing.

Ook wat lucht in en afvoer betreft moet men zich geen zorgen maken, beiden bevinden zich aan de voorzijde van het toestel zodat ook plaatsing in bvb een kastje perfect mogelijk is.

Epson gebruikt voor deze nieuwe lijn van projectoren de in eigen huis nieuw ontwikkelde D9 LCD 240Hz panelen, in combinatie met een nieuwe lamp zou de max lichtopbrengst " volgens het boekje" rond de 2400 Lumen moeten komen, later hierover meer.

Een andere nieuwigheid is de draadloze HDMI functie, voor de ene een nodeloos gegeven, voor anderen de oplossing om van hun kabelproblemen af te geraken. De zender wordt door middel van een korte HDMI kabel aangesloten aan de bron, de ontvanger zit in de projector zelf ingebouwd. (ook hier later meer)

Verder zijn alle klassiek aansluitingen zoals Component, Composiet, VGA en twee HDMI aansluitingen voorhanden.

Ook de 12 volt trigger, een RS232 poort en aansluiting voor een externe 3D emitter zijn aan boord.

Een blik op het menu leert ons dat we de volgende presets krijgen;

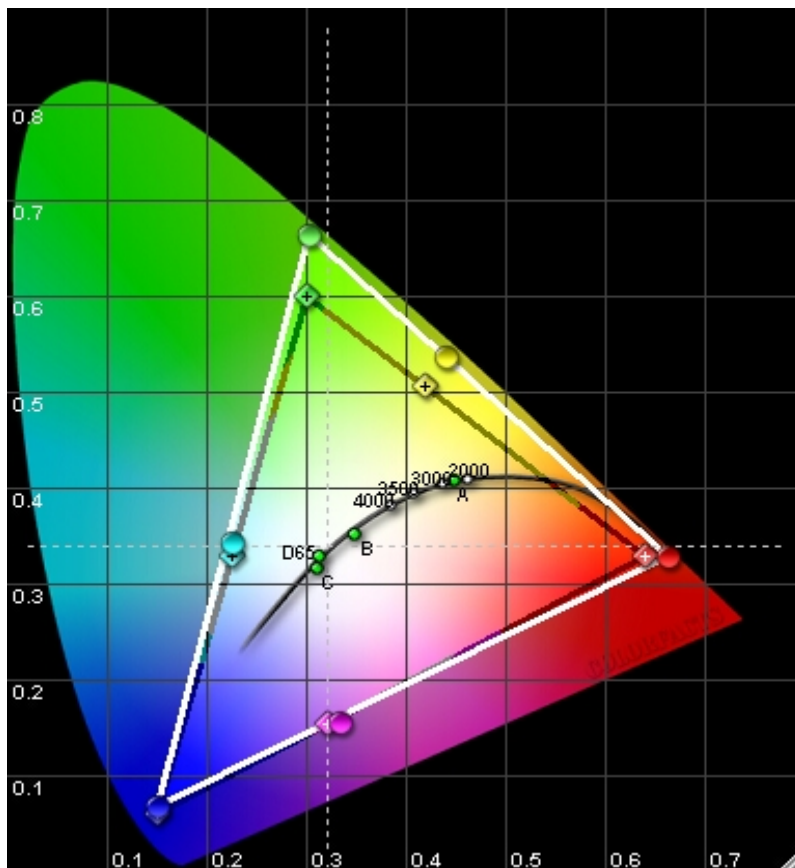
Dynamic
Living room
Natural
Cinema

3D Dynamic
3D Cinema

Laat ons even beginnen met de standen die ons als Home Cinema liefhebber het meeste kunnen bekoren.

Uit de doos ziet de Cinema preset er als volgt uit;

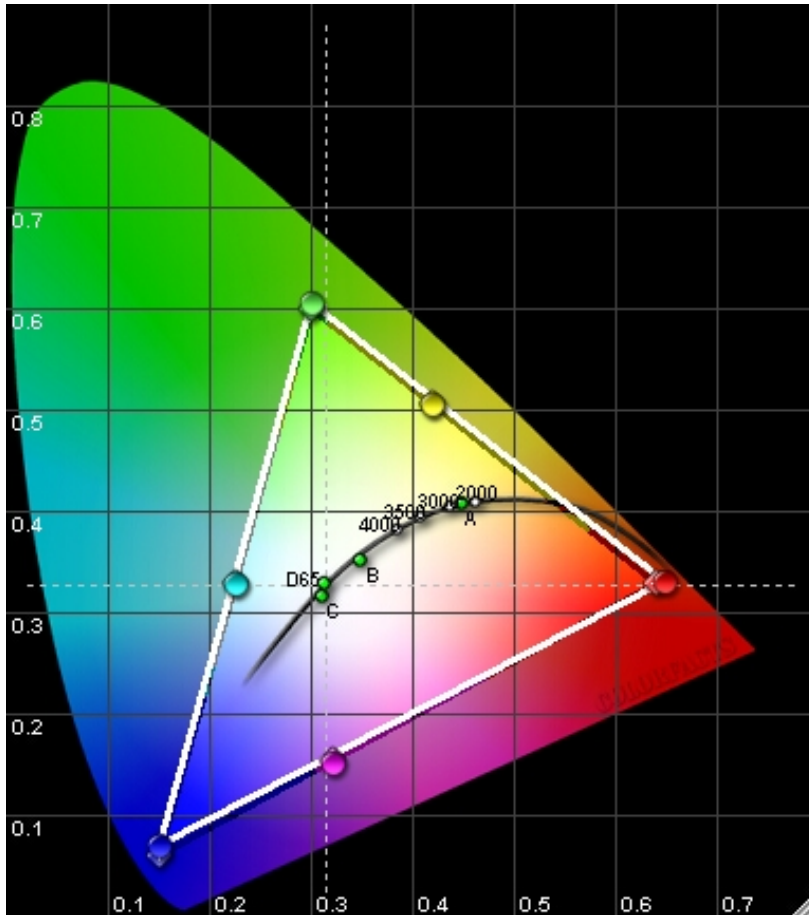
Cinema preset voor calibratie CIE Driehoek

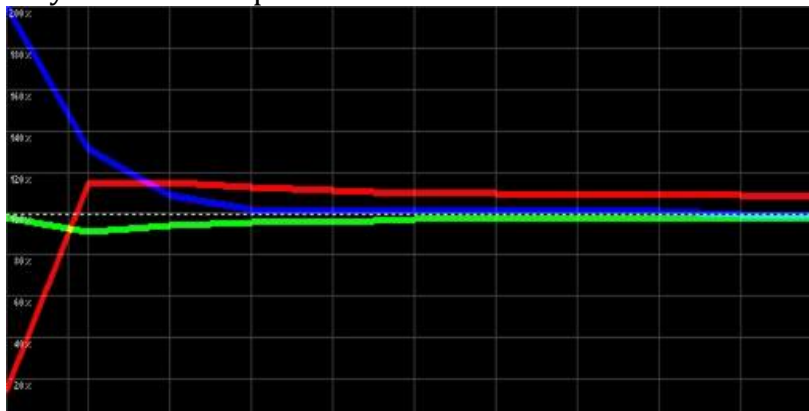
Zoals we reeds gewoon zijn bij zowat alle fabrikanten een zeer ruime (lees veel te grote) kleurendriehoek, echter we weten van Epson dat hun CMS systeem een van de betere is op de markt, dat is ook hier in de nieuwe reeks het geval.

Na calibratie ziet het er echter allemaal prima uit, ook de luminanties van de kleuren zijn netjes tot hun juiste waarde terug te brengen.

Hier zie je de CIE driehoek in de Bioscoop preset na calibratie.

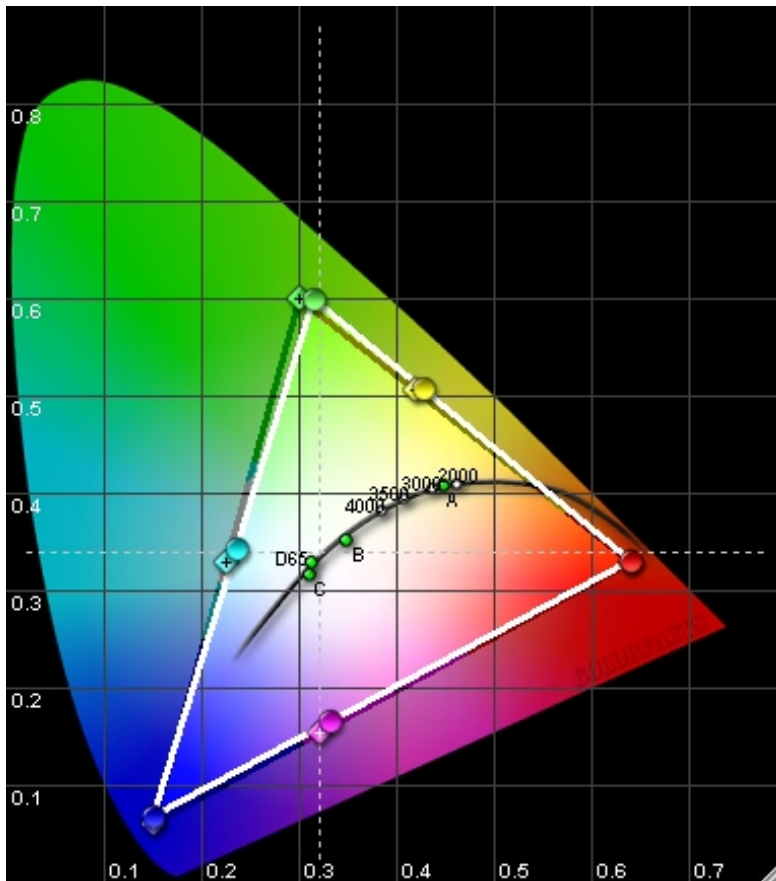

Gray scale bioscoopstand voor calibratie

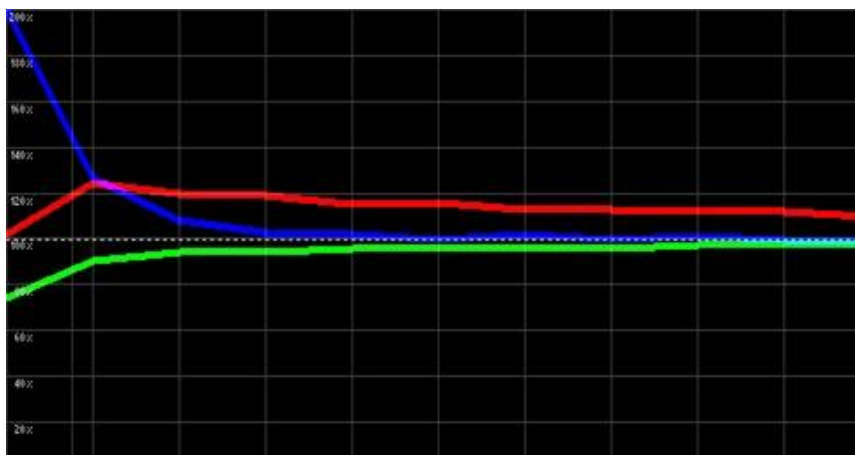

De preset kleurtemperatuur in de bioscoopstand is zoals je kan zien redelijk ok, een beetje veel rood maar ook dat kan perfect worden weggecalibreerd.

De Natural preset laat een heel ander plaatje zien;

Deze driehoek komt bijzonder dicht in de buurt van wat van een juiste REC 709 HD norm mag worden verwacht, op zich dus een heel goede start ware het echter niet dat je zowel in het CMS menu als in het RGB gray scale menu niet de beschikking hebt over het volledige regelbereik.

Zo kan je bvb met de RGB gains alleen maar in de negative richting gaan, je kan maar een paar % hoger.

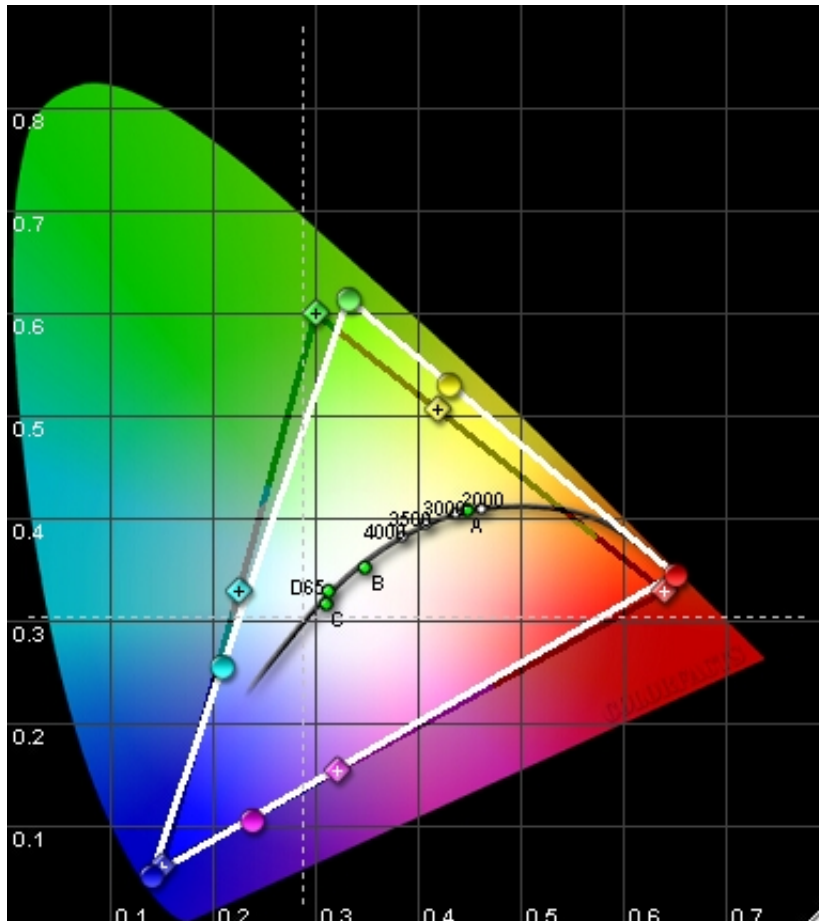
Op zich hoeft dit niet slecht te zijn als we er van uitgaan dat de gains op hun max staan om zoveel mogelijk lichtoutput te kunnen geven en dus een max aan contrast te halen, echter de 6500 celvin halen we in de preset stand niet, ook niet met tunen van de gains . Eeniets hogere preset kleurtemperatuur kiezen, 7000 celvin lost dit probleem op, de gains kunnen dan wat worden bijgetrokken waardoor een perfecte gray scale haalbaar is.

Anders is het gesteld met het CMS menu in deze stand, je krijgt onvoldoende mogelijkheden (lees bereik) om de nochtans kleine correcties die nodig zijn om de ze preset perfect te maken voorhanden.

Een ramp is dit niet omdat in de Cinema stand wel de volledige range van zowel gray scale als CMS voorhanden zijn waardoor een perfecte calibratie mogelijk is, alleen begrijp ik absoluut niet waarom dit niet zou kunnen in de Natural stand.

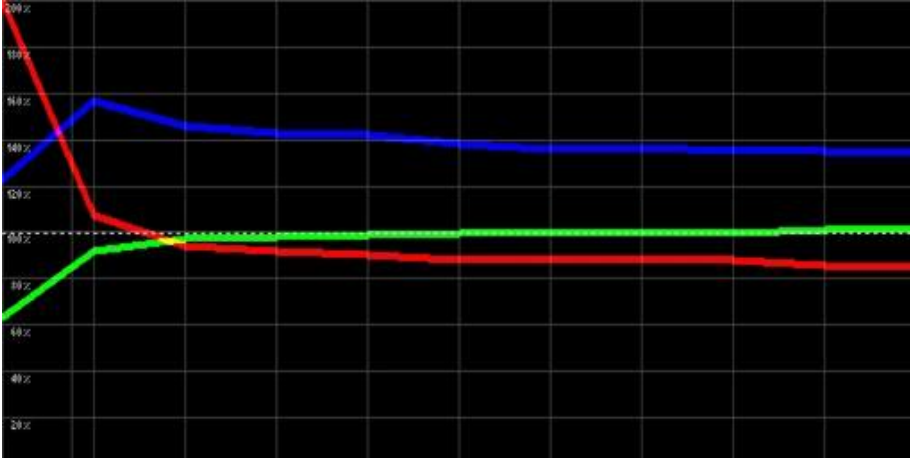
Living room preset;

Tja, daar is zoals je kan zien nog wel wat ruimte voor verbetering, echter we weten dat dit zonder gebruik van cinema filter niet echt mogelijk is, de dynamic stand laat een beter plaatje zien .

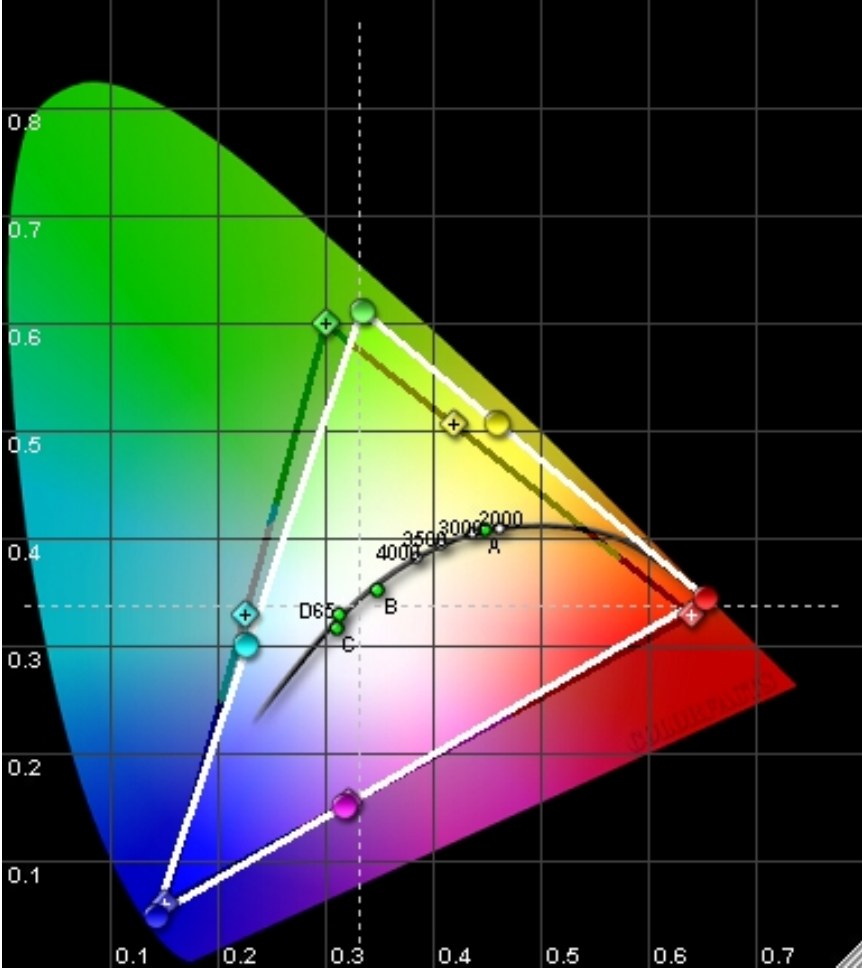

De gray scale laat een overdaad aan blauw zien maar ook dat is iets wat in deze stand niet ongebruikelijk is aangezien men het maximale aan licht uit de machine wil persen en ook geen gebruik maakt van het Cinema kleur filter .

Living room Gray scale voor calibratie

De Dynamic stand CIE Driehoek voor calibratie

3D of geen 3D ? liefhebber of niet ? hoe je het ook bekijkt op dit moment is het een niet onbelangrijk gegeven in projector land.

Zelf ben ik een behoorlijk grote 3D fan al geef ik grif toe dat er minstens evenveel slechte 3D films (of zelfs meer) dan goede bestaan.

Als ik dan toch een goede 3D film te pakken heb dan wil ik die natuurlijk in zo goed mogelijke omstandigheden bekijken, iedereen weet ondertussen wel wat de breekpunten zijn die een goede 3D ervaring in de weg staan.

Eerst en vooral is er bij de meeste toestellen het punt van de lichtopbrengst, of moet ik zeggen het gebrek daaraan ?

Verder zijn ghosting , snelheid van de panelen, kleurechtheid, kwaliteit van de brillen enz factoren die een goede 3D beleving in de weg kunnen staan.

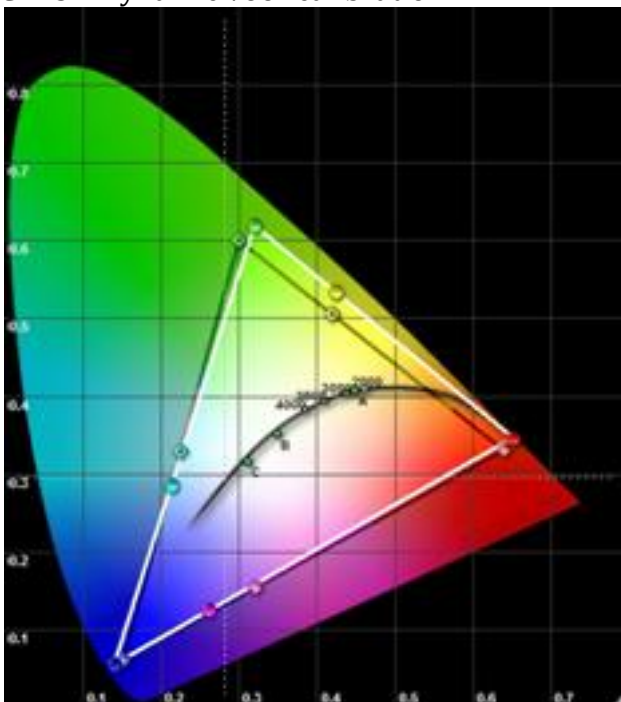
Hoe brengt de TW9000 zich er van af?

Laten we zeggen dat Epson hun "sabbat" jaar meer dan goed heeft benut om de kinderziekten waar de concurrenten in hun eerste generatie projectoren mee hadden te kampen voor een groot stuk op te lossen.

De lichtopbrengst van de 9000 is in de 3D Dynamic stand meer dan wat ik tot nu toe reeds heb gezien, met de bril in de hoogste stand meet ik door de bril op ons 2m40 matwit scherm ongeveer ??? lumen, inde middelste stand is dat??? En in de hoogste stand ????

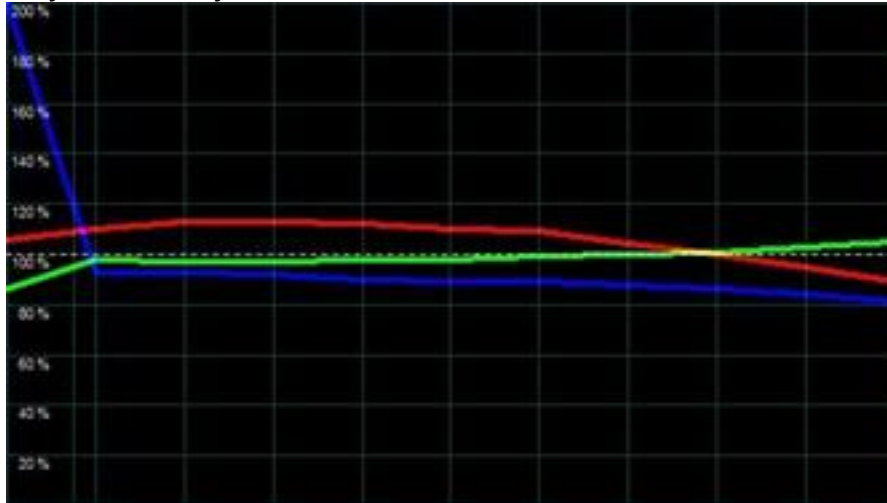
De kleurendriehoek ziet er in die stand als volgt uit;

CIE 3D Dynamic voor calibratie

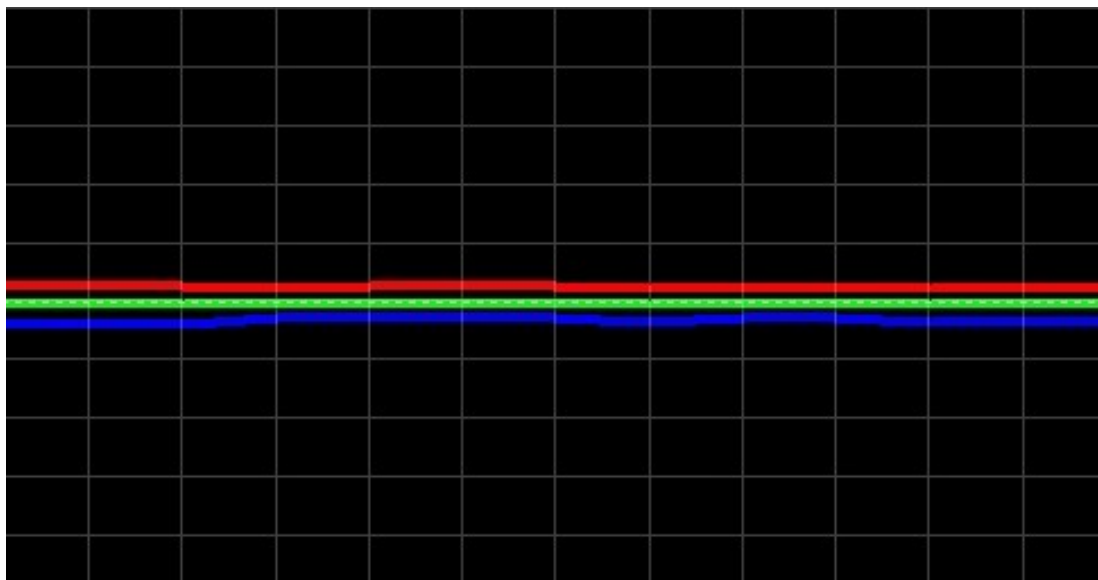

Zowel het CMS systeem als de Gray scale kunnen in deze stand perfect worden toegepast

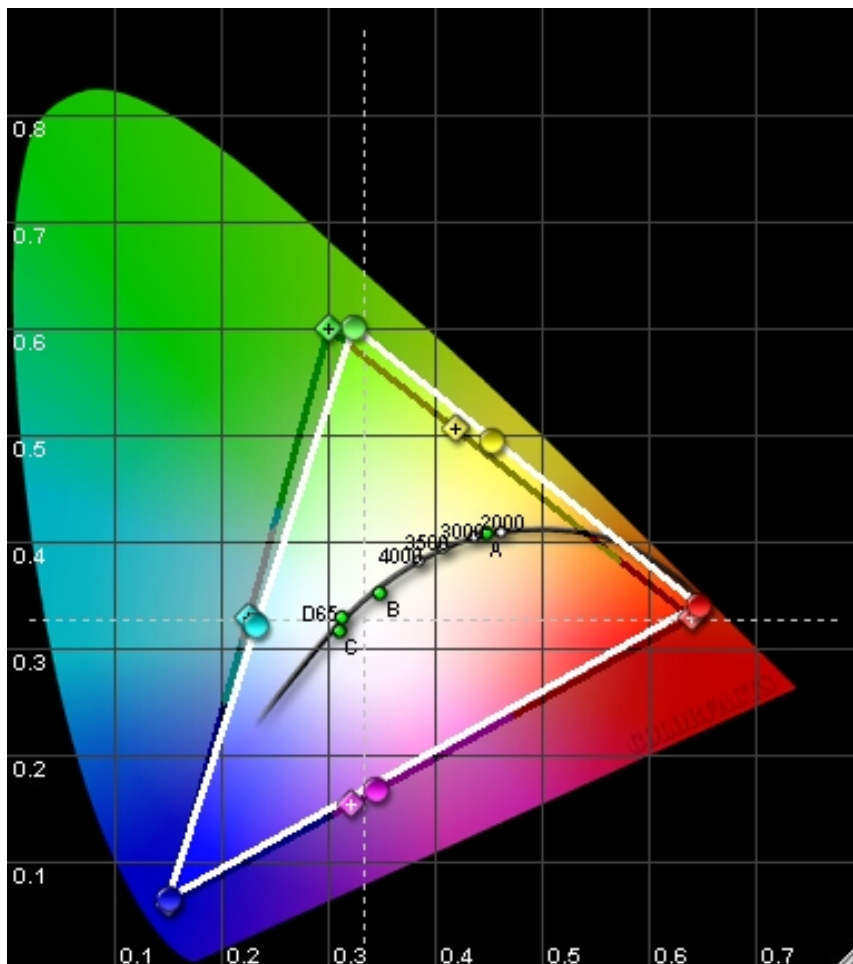
Gray scale 3D Dynamic door de bril

In de 3D Cinema stand laat de Gray scale door de bril heen gemeten een bijna perfecte 6500 celvin zien en dat is in combinatie met bovenstaande kleurendriehoek een van de beste natuurgetrouwe weergaves die een 3D toestel uit de doos tot nu toe laat zien.

De CIE driehoek in de 3D cinema stand voor calibratie

Tot zover dus de technische benadering, maar hoe zien de plaatjes er nu eigenlijk uit, laten we wel wezen nette grafiekjes en cijfertjes zijn niet onbelangrijk maar uiteindelijk kijken we wel naar beelden en is de filmervaring die we krijgen het meest belangrijke.

De voorganger van deze TW9000, de TW5500 was een toestel dat in zijn prijsklasse een ongeëvenaarde 2D ervaring kon neerzetten, Epson had hier alles netjes op een rij, een zeer mooi native contrast, mooie lichtopbrengst, perfect werkend CMS systeem, ruime lensshift mogelijkheden enz.

Het zou dus jammer zijn mocht deze opvolger, los van het 3D gebeuren niet minstens even goed of beter voor de dag kunnen komen.

De meesten onder ons kijken in eerste instantie toch nog steeds voor bijna 90% in 2D laten we dus hopen dat er niet al teveel compromissen moesten worden gemaakt om ook het 3D gebeuren voor elkaar te krijgen.

Ok tijd voor wat echt filmwerk, als eerste test maar even de 2D versie van Tron in de Oppo gestopt aangezien ik deze ook in 3D bezit was dit een mooi vergelijk tussen de twee.

De test met de Iris aan laat een onwaarschijnlijk mooie zwartwaarde zien, echter het geluid van de motor is nog steeds aanwezig, wat bij een aantal concurrerende merken toch wel van de baan is.

Zelf heb ik er mij nooit aangestoord aangezien het toestel steeds op een dusdanige plaats hing dat het niet meer merkbaar was.

Het beeld oogt bijzonder filmisch en heeft een zeer mooie doortekening in de zwartwaarden, motion blurr is door de snellere panelen zo goed als afwezig. Scherpheid is bijzonder goed en convergentie van de panelen is bij ons testmodel spot on.

Frame interpolatie;

Daar kon ik vroeger steeds zeer kort over zijn, ik hield er echt niet van, of er waren teveel artifacts of het beeld leek zo onnatuurlijk dat ik zeer snel weer overschakelde op de "normale" stand.

De nieuwe Sony's hadden dit al veel beter onder de knie maar toch leek het voor mij nog steeds niet natuurlijk genoeg.

De korte tijd die ik heb gekeken met de 9000 laat mij mijn mening voorlopig echter herzien, artifacts heb ik niet gezien en de "look" met frame interpolatie op de laagste stand kon mij zeer bekoren.

Voor alle veiligheid toch nog even een stukje van I am legend bekeken, de eerste snelle scene waar Will Smith door de straten van New York scheurt in zijn rode bolide zagen er verbluffend mooi uit.

Tijd voor 3D;
Blu Ray 3D

Wat ik jammer genoeg vergeten ben om te noteren is het verschil in lichtopbrengst tussen de 2D Bioscoop stand en de lichtopbrengst door de brillen in de 3D Bioscoop stand.

Voorlopig dus even op het gevoel afgaan, opnieuw even Tron in de player gstoppt maar dan in de 3D versie. Tron is naar mijn gevoel een van de films waar 3D zeer subtiel is toegepast op momenten waar het echt iets kan bijdragen aan het verhaal, is het de beste test voor een 3D projector? Dat zeker niet maar daar doen we straks wat aan.

Deze test kon de 9000 alvast doorstaan, Tron is een behoorlijk donkere film iets wat niet echt goed samengaat met 3D, toch had ik nooit het gevoel naar een te donker beeld te zitten kijken. Nochtans was de projector helemaal uitgezoomd en keek ik op de laagste 3D stand.

Een bijzonder goede test om crosstalk te bekijken is het menu van Rapunzel 3D, toen ik destijds de Sony VW90 hier op losliet was dat voor mij toch iets waar ik niet blij van werd.

Er Doemen honderden kleine lampions op die als alles goed gaat door de huiskamer zweven, bij de VW90 zag ik er jammer genoeg wat meer dan de bedoeling was ;-)

Niet zo bij de TW9000, alles ziet er zeer strak uit een heel minimaal klein schaduwkje op de letters van het menu maar verder prima.

De film zelf laat alleen maar meer van het goede zien, schitterende kleuren, meer dan genoeg helderheid en zeer mooie diepte zonder noemenswaardige crosstalk, ik zou bijna durven zeggen helemaal geen crosstalk maar dat is een gevaarlijke uitspraak..

Side By Side materiaal;

Hier werd ik helemaal blij van, heel wat projectoren hebben het een stuk moeilijker met het weergeven van 3D side by side materiaal, ik heb ondertussen een leuke collectie maar was nooit helemaal onder de indruk van hoe de meeste projectoren hiermee omgingen.

Ik heb een aantal scènes uitgekozen waarbij zowel de JVC, de VW90 als de HW30 wel wat problemen mee vertoonden, de TW9000 gaat hier echter vlotjes doorheen. Ik heb gedurende de ganse test de brillen op medium stand gezet en de Cinema 3D stand gebruikt, zowel voor de 3D Blu ray als het side by side materiaal.

Draadloos HDMI;

Niet iedereen zal hier om vragen maar dat hoeft uiteraard geen probleem te zijn aangezien Epson de keuze laat tussen de TW9000 en de TW9000W .

Al de aangehaalde beeldtesten die ik hierboven heb beschreven zijn met de draadloze HDMI functie bekeken, de enige opmerking die ik heb is dat bij iedere omschakeling van bron of signaal het beeld heel even wegvalt, een paar seconden later is het echter weer terug.

Artifacts of storingen zijn mij voorlopig hoegenaamd niet opgevallen, ik moet er wel aan toevoegen dat de afstand tussen transmitter en projector bijzonder kort was, ongeveer 4 meter.

De tijd ontbreekt mij even om dit vandaag nog wat verder te bekijken, ik probeer morgen hier nog een aanvulling op te geven en wat verder te testen.

Contrast heb ik nog niet exact kunnen meten wegens problemen met mijn 2de meter, ik heb een meting gedaan vanaf het scherm met de l one en kwam op een waarde uit van 7500:1 native. Dit is echter onder zwaar voorbehoud aangezien dit niet de juiste manier van meten is.

Ik heb mijn uiterste best gedaan om jullie zo snel mogelijk al mijn eerste indrukken op papier te zetten, ik ben hier echter in een behoorlijk snel tempo moeten doorgaan omdat ik behoorlijk wat achterstand in mijn werk had opgelopen vanwege een paar hardnekkige nierstenen die beslist hadden om mij de hele week in het hospitaal te doen verblijven.

Als ik morgen nog de tijd kan vinden tracht ik nog wat extra dingen te bekijken, voorlopig wens ik jullie veel leesplezier, mochten er dingen zijn die jullie nog graag willen weten, ik heb nog tot morgenavond de tijd .

Vriendelijke groeten

